

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum:
2019-08-20

§ 231

Motion om information om e-cigarett från Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) KSN-2019-0700

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå
kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) har i en motion väckt 25 februari 2019 föreslagit att Uppsala kommun årligen ska gå ut med information om hälsoriskerna med e-cigarett till alla skolungdomar från åk 7 och uppåt. Man bör särskilt påpeka att hälsoriskerna gäller även produkter utan nikotin, då kemikalierna i smaksättningen som upphettas innebär en stor hälsorisk.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 13 augusti 2019.

Kommunledningskontoret

Kommunfullmäktige

Handläggare:
Vestin Lotta
Stenhammar Christina

Motion av Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) om information om e-cigarett

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) har i en motion väckt 25 februari 2019 föreslagit att Uppsala kommun årligen ska gå ut med information om hälsoriskerna med e-cigarett till alla skolungdomar från åk 7 och uppåt. Man bör särskilt påpeka att hälsoriskerna gäller även produkter utan nikotin, då kemikalierna i smaksättningen som upphettas innebär en stor hälsorisk.

Motionen återges som **bilaga 1**.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet 19 juni 2019 och föreslagit att motionen besvaras med föredragningen i ärendet. Föredragningen har kompletterats med information om ny lagstiftning på området samt om en ny utbildning för elevhälsopersonal, enligt nämndens önskemål.

I nämnden **reserverade** sig ledamoten för (SD) mot beslutet.

Protokollsutdrag återges som **bilaga 2**.

Föredragning

Uppsala kommun har tagit beslut om tobaksfri skoltid. E-cigarett omfattas av skolans tobakspolicy och tillåts inte, oavsett vilken e-vätska som används.

Nationella studier visar att e-cigarett har ökat kraftigt i popularitet under de senaste åren, samtidigt är kunskapen om e-cigarett bland ungdomar låg. Ungdomar som ofta använder e-cigarett börjar dessutom i större utsträckning än andra att röka vanliga tobakscigarett.

Ny lagstiftning trädde i kraft 1 juli 2019. Den innebär att tobakslagen (1993:581) och lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare upphävs och ersätts av en ny lag om tobak och liknande produkter. Förändringen tydliggör att e-cigarett är en tobaksrelaterad produkt.

Lagändringen innebär bland annat:

- att tillståndsplikt införs för tobaksförsäljning
- att rökförbud införs för utomhusmiljöer som uteserveringar, entréer, perronger, lekparker med flera, och rökförbudet utvidgas till att gälla även elektroniska cigaretter och örtprodukter för rökning.

Genom undervisning ska skolan förmedla kunskap om tobakens negativa inverkan samt motverka tobaksanvändning hos eleverna. Utbildningsförvaltningen håller sig informerad om forskningen kring e-cigarett och innehållet i undervisningen är baserat på det rådande kunskapsläget.

Att undervisa om e-cigarett är viktigt eftersom det beskrivs som mindre skadligt i olika sammanhang. Under hösten 2019 kommer elevhälsopersonal att få utbildning om e-cigarett.

Arbetet mot tobaksfri skoltid ska inriktas mot att stärka frisk- och skyddsfaktorer på individ-, familje-, kamrat- och skolnivå. Det är viktigt att verka för en tobaksfri skoltid samt skapa en dialog mellan skola och vårdnadshavare.

Vid användning av tobak (inklusive snus, vattenpipa och e-cigarett) på skoltid ska medarbetare

- tala om för eleven att det inte är tillåtet att röka eller snusa på skoltid
- få eleven att avbryta rökningen/snusningen vid det givna tillfället.

När det gäller skolans arbete med tobak (även e-cigarett) kan skolsköterskan medverka på olika sätt:

- återkommande hälsosamtal som handlar bland annat om elevens levnadsvanor och inställning till tobak
- undervisning på grupp- eller individnivå genom samtal om risker med tobak och om gruppträck
- SOTIS-samtal - en samtalsmodell med strukturerade korta samtal om tobak i skolan
- Tips om olika hjälpmedel, till exempel UMOs Fimpa app och sluta-röka-linjen
- Tobaksfri Duo - en vetenskapligt utvärderad metod för att förebygga tobaksbruk bland unga
- kontraktmetoder
- samarbete mellan hem och skola.

De frågor som motionärerna tar upp ingår redan på olika sätt i de satsningar som kommunen gör för tobaksfri skoltid. Med bakgrund mot det ovan anförda anses motionen därmed besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson

Stadsdirektör

Ingela Hagström

Utvecklingsdirektör

Motion om information om e-cigarett

Utbudet av e-cigarett har på ganska kort tid exploderat i många länder, bland annat i Sverige. Sedan 2014 är det 70 procent fler gymnasieungdomar som har testat e-cigarett (svt.se).

E-rökning uppfattas av många som ett modernare, smartare och mer teknologiskt sätt att röka. Myter om att det är ofarligt och bara vattenånga sprids, trots att vetenskapliga studier visar att e-cigarett kan vara minst lika farliga som cigarett. Unga avskräcks dessutom inte av smaken då det inte är slemhinneretande rök de andas in utan smaker av till exempel frukt och godis.

Studier från Sahlgrenska i Göteborg visar att de tillsatta smakerna bidrar till att försämra bland annat minne och inläring (Adlermark, 2018). Forskningen har inte heller utrett långtidseffekterna av e-rökning men inget tyder på att det är skulle vara ofarligt. Sedan juni 2017 finns en lag om e-cigarett vad gäller försäljning men för själva smaktillsatserna finns inga begränsningar för försäljning.

I väntan på nationella informationskampanjer om hälsoriskerna med e-cigarett bör Uppsala kommun gå ut med information till våra skolungdomar. De som väljer att prova e-cigarett ska i vart fall göra det fullt medvetna om att det inte är "bara vattenånga", utan att man tar minst lika stora hälsorisker med e-cigarett som man gör med traditionella cigarett.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Att Uppsala kommun årligen ska gå ut med information om hälsoriskerna med e-cigarett till alla skolungdomar från åk. 7 och uppåt. Man bör särskilt påpeka att hälsoriskerna gäller även produkter utan nikotin, då kemikalierna i smaksättningen som upphettas innebär en stor hälsorisk.

Uppsala 20-januari-2019

Lisen Burmeister
Ledamot, SD

Kent Kumpula
Ersättare, SD

Källor:

Adlermark, Louise. Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet. 2018. *Elektroniska cigaretter. En kunskapssammanställning om användning, attityder, och potentiella hälsoeffekter.* <https://gubox.app.box.com/s/ii0kewaguft8ltvwo7q9030uxkebzqr> 2019-01-20

Svt.se: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/allt-fler-ungdomar-provar-e-cigaretter-ny-rapport- visar-stor-okning> 2019-01-20

§ 123**Motion av Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) om
information om e-cigarett
UBN-2019-3882****Beslut**

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige beslutar

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Reservationer

Linnea Bjuhr (SD) reserverar sig mot beslutet med motivering enligt bilaga A §123.

Sammanfattning

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) har i en motion väckt 25 februari 2019 föreslagit att Uppsala kommun årligen ska gå ut med information om hälsoriskerna med e-cigarett till alla skolungdomar från åk 7 och uppåt. Man bör särskilt påpeka att hälsoriskerna gäller även produkter utan nikotin, då kemikalierna i smaksättningen som upphettas innebär en stor hälsorisk. De frågor som motionärerna tar upp ingår redan på olika sätt i de satsningar som kommunen gör för tobaksfri skoltid. Med bakgrund mot det ovan anförda anses motionen därmed besvarad.

Yrkanden

Linnea Bjuhr (SD), med instämmande från Jonas Segersam (KD), yrkar att i första hand återremittera motionen för att nämnden ska få ett underlag på vad motionen faktiskt föreslår.

Linnea Bjuhr (SD) yrkar i andra hand bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden avser att besluta om ärendet idag eller om nämnden vill återremittera ärendet och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet idag.

Ordförande ställer därefter arbetsutskottets förslag mot Linnea Bjuhrs (SD) förslag att bifalla motionen och finner att nämnden bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutsunderlag

Förvaltningen har upprättat ett förslag till beslut den 9 april 2019.

Motion om information om e-cigarett.

Arbetsutskottet har ställt sig bakom förslaget.

Bilaga A § 123**Reservation från Linnea Bjuhr (SD) i ärende Motion av Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) om information om e-cigarett, UBN-2019-3882**

Sverigedemokraterna (SD) menar att förvaltningen har missförstått intentionen med motionen. Syftet med motionen är att få till en kampanj med riktad information om e-cigarett, eftersom det är en allmän "vetskap" bland både ungdomar och vuxna att e-cigarett är ett hälsosammare alternativ till vanliga cigaretter.

Överallt i svaret kan man läsa om skolans information om tobaksprodukter och om att det är förbjudet att använda tobaksprodukter i skolan. Den första mening i stycke tre visar missförståndet på ett tydligt sätt, "Genom undervisning ska skolan förmedla kunskap om tobakens negativa inverkan samt motverka tobaksanvändning hos eleverna." Motionen handlar inte om tobak överhuvudtaget.

Vidare påstår man att man redan går ut med information om e-cigarett till skolelever.

SD har frågat ett flertal elever i högstadiålder, i olika klasser och i olika skolor, och ingen av de tillfrågade kunde komma ihåg att de fått någon specifik information om hälsoriskerna med ecigarett.

Citat från en av de tillfrågade om vad hon visste om e-cigarett "Att det heter Vape, och är bättre än att röka."

Eftersom barnen särskiljer e-cigarett från tobaksprodukter borde man särskilja på informationen, och inte bara lägga till ett "... och e-cigarett" i befintliga informationskampanjer. Barnen tror uppenbarligen att det är bättre än att röka, och då har man misslyckats kapitalt.

Sverigedemokraterna reserverar sig därmed mot beslutet att föreslå kommunfullmäktige att besvara motionen. Vi hade hellre sett ett återremitterande av motionen för att nämnden ska få ett underlag på vad motionen faktiskt föreslår.

I andra hand ville vi bifalla motionen.